

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Feljebb szerkesztő:	
Egész évre	4 frt	Fehér János.	
Fél évre	2 »	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.	
Negyed évre	1 »	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előzetesek a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.	
		Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint. Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.	

Vizsgák után.

Bezárultak az iskola kapui; a tanár letette az iront, melylyel az érdemeknek babért nyújtott, de másrészt nem egy szülőnek édes reményét, nem egy ifjúnak jövődét terveit tette tönkre, és pihenni készül, hogy új erőket gyűjtsön fáradságos hivatásának betöltéséhez; az ifjak, kik egy időre el voltak szakítva a szülői kebelétől, ismét visszatértek kedves anyjuk gondozó szárnyai alá.

Elvitték bizonyítványaikat és ezekkel beszámolnak tanulmányaik sikeréről, egyévi előrehaladásukról. Boldogok a szülők, kik azokból meggyőződhetnek, hogy fiaik becsülettel állottak meg helyöket, s hogy a reájok fordított költségek meghozták a kívánt gyümölcsöt! De másrészt mennyi bűt, mennyi keserűséget okoznak azoknál, a kik csalatkoztak a fiaikba helyezett reményökben, a kik tönkreléve látják minden tervöket!

S itt kezdődik azután a gond, itt kezdődnek az izgalmas napok! S ezeket mind el lehetett volna kerülni, ha a szülék több óvatossággal, több körültekintéssel járnak el fiaik jövődét életpályájának megválasztásánál. De hány bal-lépés, hány megrovandó hiba történik e téren?! S mennyi balítélettel találkozunk-e téren?!

Nem minden ember részesülvén egyenlő-képen a természet és szerencse adományaiban, nagyon természetes, hogy elmebeli képességeit, tehetségeit és hajlamait a gyermeknek még ifjú korában felismerni, a mily nehéz feladata a szüléknek, ép oly fontos körülmény a gyermek jövő életpályájának megválasztásánál.

Csakis akkor, ha a gyermek képességeinek mértékéről biztos tudomást szereztünk, ha tisztában vagyunk hajlamaival; ha számot vetünk akaraterejével, saját anyagi körülményeinkkel; ha figyelembe vesszük jövődét boldogulásának feltételeit és kilátásait: csakis akkor lehetünk némileg megnyugtatta arról, hogy fiaink mindezen tényezőkhöz figyelembe vétele mellett majdan helyesen fogják életpályájukat megválasztani.

De épen itt történik a legtöbb hiba s ennek

természetes következményei azután a vizsgák irgalmas napjai, a keserű csalódások! Áhítatos feszültséggel lesik a szegény szülék minden egyes vizsga kimenetelét, eredményét és édes illuziókban ringatják magukat egy-egy sikerült vizsga után, pedig meg kellene gondolniok, hogy a sikerült vizsgák nem váltók, melyeke: az életnek okvetlenül honorálnia kellene, meg kellene gondolniok, mennyire nagy azoknak száma, a kik egymásután lerakják a vizsgákat de kilépve az élet küzdelterére nincs egy belevő falatjuk.

Ennél azonban elszomorítóbb látvány, midőn a szülök már a vizsgák alkalmával látják fiaikat a nem nekik való teher súlya alatt összeroskadni és mindennek dacára bűnrel halatros csökönnyösséggel követelik, hogy fiaik eltévesztett pályájukat folytassák, oly pályát, mely nem felel meg hajlamaiknak. Ez bizonyára elszomorító látvány, mert minden szülőnek szem előtt kellene tartania, hogy a nem sikerült vizsgák minden esetre teljes értékű utalványok: teljes sikertelenségre minden tudományos téren.

S ezért látva a szomorú következményeket, okulva mások kárán, legyünk azok, hogy egy-részt fiaink képességét, hajlamait megismerve, arra a pályára szánjuk, a melyre hivatottnak látszanak, másrészt vegyük tekintete gyermekeink szabad akaratát, a mely párosulva jó kedvvel, szorgalommal, biztos záloga a sikeres eredménynek.

Csak ily eljárás mellett leszünk képesek középserű, vagy képességgel épen nem bíró tanuló fiainkat, ha tanulmányaik akármily elő-rehaladott fokán is állanak, a nekik megfelelő pályára téríteni; csak ily eljárás mellett leszünk képesek jól tanuló fiaink számára is helyes és okszerű pályát választani, a melyen egykor nemcsak saját, hanem a haza javára és sikerrel fognak működhetni.

Igaz, fiaink jövő életpályájának megválasztásánál találkozunk akadályokkal és nehézségekkel, a melyek nincsenek helyhez költve, s nem átmenetiek, hanem inkább általánosak és állandók. És ezek között nem utolsó helyet

foglal el a szorosabban vett tudományos pályák aggasztó túllömöttsége. De e tekintelben azon állításunkat merjük megkockáztatni, hogy talán sehol sem segíthetünk oly könnyen a túllömöttségen, mint épen nálunk, mert a tudományos pályák mellett nyitva állanak oly pályák, melyek nem kevesebb dicsőséggel, nem csekélyebb anyagi előnyökkel kecsegtetnek, mint am azok; oly pályák melyeket a magyar ifjúság eddig nem igen vett, tekintetbe.

De sajnos, nálunk még mindig az a ferde nézet uralkodik, hogy oly ifjú, a ki letette az érettségi, mást érdemmel, minthogy oly pályára lépjen, mely mozgással, fizikai erő kifejtésével van össze kötve. Ha azon 2500 ifjú közül, a kik évenként leteszik az érettségi, egy harmad a kereskedelmi, egy harmad az ipari és csak egy harmad adná magát a tudományos pályára: akkor ezt nagy nyereségnek kellene tekintenünk, nemcsak minden hivatásnemre nézve, hanem nemzetünk művelődésének kifejlődésére nézve is.

Egy évtized mulva társadalmunk organizmusa jólékony változáson menne át, mert csakis a művelteknek és kiképzetteknek cél-szerű felosztása a nemzeti tevékenység minden irányában, kölcsönöz a műveltségnek becset, a népnek jólétel, a társadalomnak békét és az egyének szabadságot.

Ne gyűlölködjünk!

Szellemi erőnk kiképzése és kiművelése, továbbá a szokások fogalmak s nézetek, legtöbb esetben pedig az emberben rejlő önzésnek kisebb-nagyobb foka: mindezek nagyon befolyásolják, sőt sokszor irányítják is érzékenységünket és ítéletünket, s így valamely személy iránti hajlamunknak vagy ellenszenvünknek érzelmeit is.

Ennek folytán ellenségeskedés, sőt gyűlölet is támad lelkiünkben, ha látjuk, hogy valaki a becsület, tisztesség és kötelesség ellen cselekszik és érdekeinkkel ellenkező s reánk nézve káros tetteket művel.

Csak nagy és nemes jellemek privilegiuma az, hogy az ellenségeskedés, főleg pedig a gyűlölet érzelmei vagy inkább szenvedélyei fölé emelkedhessenek.

A kik ezt megtehetik és megteszik: azok bizo-

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Szeretsz-e vagy nem? . . .

*Szeretsz-e vagy nem? azt sem tudhatom,
Enyém se vagy még: s már is féltetek
Mily balga is az istenadta szív,
Szerelmében mily önzőn képzéleg!*

*Ha egy tekintet éri arcodat,
Arcom kiigyl, lúzas szívemre vall;
S a szót, amelyet másra vesztegetsz
Számíldgatom, mint kincsét a fukar.*

*S szelid szemmel ha olykor elmerengsz,
Ki jár eszedben? óh, ha sejtendém!
Szelő ha csökdös, mintha mondanám:
Nebántsd ajkát, ez ajk . . . enyém!*

*Úgy féltetek, hogy . . . nincs arra szó;
Egy névtelen kin dúlja koblemet!
Mily balga is az istenadta szív,
Nem gondol az egyévre, csak . . . szeret.*

Mártius (i. J.)

Turócvármegye főispánjai s tisztviselői.

Közl: Bráz Béla

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

A közgyűlésen a nemesség kevés számmal volt jelen, mert a nemesség legnagyobb része a borzasztó zaklatások, kínzások s bebörtönzések elől a várakba s hegyi városokba menekült, a szegény nép pedig az erdőkben bujkált s barlangokban rejtőzködött, s így ezen nagy felelősséggel s nehézséggel járó ügy nem volt tárgyalható, miért is kéri a főbiztos, hogy míg a nemesség ezen fontos ügy megbeszélésére s tárgyalására összejön, időt engedve, alkalmas eszközt találjon arra nézve, mit tegyen a megye, mert a csekély szám az egész megyéért felelősséget nem vállalhat. Ezen a megye által ajánlott javaslat elküldetett a zniói és blatnicai várakban levő nemességhez, felhíván őket, hogy haladéknélkül ö szeggyűívén, ezen fontos ügyet megvitathassák. A közgyűlésből kifolyólag elhatározatot, hogy Br. Révay Farkas, a főjegyző, Beniczky Farkas és Okolicsányi Pál a főjegyző által szerkesztett mandátummal küldetnek Sándor Gáspárhoz.

A kiküldöttek jelentéseit a megye tudomásul veszi, s okulva a mult szomorú eseményein, hogy mily kétségbe ejtő s rendkívüli állapotba sodorta a megyét a magyar katonaság, alig lehet leírni, miért a megye nem

haljandó a magyar katonasághoz (Thökölyi pártjára) csatlakozni. Ebből kifolyólag a megye Okolicsányi Pált, megbízó levéllel Caprara tábornokhoz küldi, megkérvén őt, hogy a hullámzó kalamitások és szerencsétlenségektől mentse meg a megyét, miután a magyar katonaság már a megye belsejébe jött, s a megye nem képes ellentállani, sőt a csekély szám miatt veszedelmes is volna, s csekély holminkat a mi még megmaradt, nem őrizhetjük meg, ha a tábornok rajtunk nem segít.

Okolicsányi mellé még Nemes András és Kereskényi István rendeltetköl.

A megyében köztörök katonák megfélemezésére gróf Palfy Károly generális június hóban Tót-Prónán tabort ütött, tudatván a megyével, hogy segítségére jöven, a megye az általános felkelést szervezve hozzá csatlakozék.

Mint láttuk, a megye kurucok ellen segélyért Caprara tábornokhoz fordult. Segélyt küldött ugyan, de meghagyja a megyének, hogy 1000 véka rozslisztet s 100 darab jó húsban levő ökröt küldjön a megye. A drága oltalomért a megye minden portára 3 véka lisztet s egy ökröt vetett ki a legszigorúbb behajtás terhe alatt.

Az alsópán a tábornokhoz küldetett, hogy legalább az általános felkelés alól oldja fel a megyét, mert a kuruc az egész megyét ellepven, kinek kinek sajátját kell oltalmazni.

Az 1684. május 10-én kelt királyi rendelet a vár-

nyosan oly nemes és magas gondolkodást tanúsítanak, a melynek az emberek túlnyomó s a szenvedélyek bilincseiben nyugó részének érzéke nincsen, — annak dacára, hogy a kereszténység vallván, magasatos tanait s így a szeretetet, türelmet s engesztelődést — szóval hirdetik s dicsőítik.

Pedig mily kellemetlenül és zavarólag hatnak a mi lelkünkre az ellenségeskedésnek, a gyűlöletnek, érzelmei; mily görcsösen szorítja össze ezen nyomorult jelenség egész bensőnket!

Rettenetes teher a gyűlölet! Szívünknek keblünk egész melyébe sülyeszti le s sírkő gyanánt ráncszedik minden öröme. — Az a tulajdonsága van ugyan, hogy fölzigatja s így fokozza a lelki erőt, de éppen ezért annál veszedelmesebb; s ez is egy okkal több reánk nézve, hogy mindjárt keletkezésében ellene küzdünk.

Art nekünk testileg és szellemileg is. Mint a rozsdá az acéba, úgy beleevődik egész szívünkbe és megmérgezi vérét; s ha még azután — *kárörömmé* is fajul, akkor tönkre tesz mindent, a mi bennünk erkölcsileg ép volt.

Oly borzasztó ez a szenvedély, hogy még a szerelmem sem vágyódik annyira az édes csók s átölelés után, mint a hogyan vágyódik a gyűlölet a vér, halál sőt gyilkolás után.

A gyűlölet ellentéte a szeretetnek, egybekötve valami külső ok eszméjével. Valamint szeretni szoktuk azokat, kiknek képzelmé jövedvet, örömet kelt lelkünkben; úgy viszont gyűlöljük azokat, a kikre ha gondolunk, bizonyos kedvtelenséget, undort érzünk s törkésznünk nekik bajt okozni, sőt őket megemmisíteni. Gyűlöletünk annak hevesebb azok iránt, a kikről képzeljük vagy tudjuk, hogy szándékosan nekünk ártottak s érdemtellenül ártani akarnak.

A gyűlölet egyike a leggonoszabb daemonoknak, melyek az ember lelkében garázdalkodnak; hatalmas indítója az oly szenvedélyeknek, melyek a gyűlöletnek s a gyűlöletnek egyaránt veszére lehetnek.

Kis jellemű emberek, ha valakivel egyik-másik tekintetben összekülömböztek: azonnal a legelső adandó alkalommal gyűlöletüket érzeteni törekednek az illetővel; alacsony gondolkodásuk ebben keres s talál — elégtételt. E pusztító szenvedélyt leküzdni nem képesek; sokszor évekig, sőt a sironitú is üldözik vele a gyűlölt személyt!

Hová vezethet a gyűlölet nem csak a maganéletben, de főleg a politikai és vallási téren is: ennek szomorú, sőt veszedelmes jeleit s bizonyítékait legújabbban is tapasztaltuk s úgyszólván nap-nap után látjuk. Emlekezzenek csak kérem, a legújabbban lefolyt szenvedélyes vitákra, hírlapi polemiákra s az ebből kifolyó személyes sértésekre és parajokra: akkor tudom, felmentenek azon kellemetlen feladattól, hogy állításaimat közelebb bizonyítsam. — Ez már nem ellenfelek közti harc, hanem a műveltség lábbal tiprása, a gyöngéd érzelmek pusztulása, az erkölcsök elvadásása. Ezeknek az oka?

megyét a török ellen indítandó nagyobb mérvű hadjáratra s általános felkelésre hívja fel. Majus 20-án pedig értesíti a királyi rendelet a megyét, hogy a felkelésre hívó leirat értelmében a nemesség június 24-ére legyen teljesen készen, hogy a palatinus által jelelendő helyen megjelenjen. A nádori leirat ugyan elismeri megyénknek rendkívüli viszonyait s a megpróbáltatásokat, melyeken keresztül kellett mennie, hogy sokat szenvedett az ellenségétől, a töröktől és a hazafiatalan laszadoktól s a katonai beszállásolásoktól s elemezésektől, de itt az idő, hogy igaz magyarságunkat megmutatva, az ellenséget drága hazánkól kiűzzük s mas fejedelmek példájára az ellenséggel szemben erős s virágzó hazát teremtsen magának a magyar.

De mivel a kurucok még most is megyénkben kalandoztak s azt folyton zaklatták, ennél fogva a megye a királyi parancsnak s a nádori felhívásának egészen nem tehetett eleget.

Küldöttség ment gróf Palfy Károly főgenerálishoz, hogy az insurrectio elengedésének ügyében jarna közben a megye érdekében eme valóságos viszonyok közt. Mire a nádor leir a megyéhez értésére esvén, hogy kgték vármegyében unjonnan az haza pusztító és szegénységhez nyomorgató nem igaz magyarok feltámadtának volna. Gróf Palfy küldetett a megye segítségére, úgy hogy a megye saját érdekében felülvén, együttesen működék közre a tábornokkal az ellenség kiűzésére.

A nádori leirat értelmében a megye határozata az volt, hogy míg a felkelés ügyében az ősszírás foganatosítottának, avagy a felkelés kiviteléről határozat hozatának, megkérendő Gróf Palfy, hogy a megyébe való jövetelt addig halasztza el.

Legtöbbszörre az — *örökös*, politikai értelmesség, vallási türelmetlenség, sárka irigység, bosszúvágy és — *personalis gyűlölködés!*

No, de hagyjuk e szomorú képet; forduljunk el tőle, ha vérző szívvel is, de azon óhajjal s reménnyel, hogy a *jobbák* önzetlel közreműködése folytán az állapotok jobbra fognak változni a *közmondál*, a *haza* érdekében.

A türelmes, kedves olvasónó megengedi nekem, hogy még egy-két megjegyzést tessek a gyűlölet szenvedélyéről.

Rettentő valami a gyűlölet s annal borzasztóbb, ha — *tehetetlen*. Azért az okos, tapasztalt ember nem is irányítja gyűlöletét oly ellensége ellen, a kit megemmisíteni nem képes; s nem táplál gyűlöletet a jellemes férfi oly ember iránt sem, a kinek aljas gondolkodását, erkölcsi semmisségét ismeri.

De ha már csakugyan alapos okunk van gyűlöletre: ne legyen az állandó, hanem törekedjünk tőle szabadulni, saját érdekünkben is. Ennek pedig legjobb módja a — *megbocsátás*.

Azonban itt is tanít ám minket valamire az élet, és pedig a következőre:

Gyakran látjuk és tapasztaljuk, hogy a *szerezénység* nem csak, hogy nem használ, de még árt is; nevezetesen, ha azt gögös s elkapott emberekkel szemben tanu-ítjuk, a kik feltékenységből vagy más valami oknál fogva gyűlölettel viselnekke irányunkban.

Mert évitazhatatlan tény az, hogy az olyan emberek, főleg ha helytelen, igaztalan s jogtalan eljárásukat beismerni kénytelenek, — tettük megbánása helyett csak makacsabbakká lesnek s még inkább gyűlölnek azt, a ki őket megszégyenítette.

Az ilyen emberek gyűlölete féktelen; féktelenségében s kielégíthetlen önzésében végre lassan fölemésztí az ember minden nemesebb érzelmét; mert apró, láthatatlan tövisseivel az alg behégedt sebeket mindig újra s újra szagatja föl.

Kedves olvasónóm! Eszembe jön itten egy kis epizód. Nehány nap előtt eslelesen alkaimam volt beszélni e tárgyról egy — hölgygel, a ki a beszéd folyamában így szólt hozzám: »Hogy a férfiak sokszor halálig gyűlölnek s üldözik egymást, azt tudjuk; de mondja meg nekem, valjon a nő gyűlöletit-e a férfit, s viszont, valjon a férfiak gyűlölik-e a nőket?»

E kérdésre én a következő választ adtam: Tapasztalatlanágomnál fogva e tárgyban inkompetensnek érzem magamat saját véleményem, ítéletem kijelentésére. Engedje meg tehát Nagysád, hogy Önt Goethe szavaira emlékeztessem. Az első kérdészt illetőleg a költő mondása ez: *Ihr Frauen hasset niemanden der euch — höfert*.

A második kérdésnél pedig ez állhat: *Wer die Weiber hasst, wie kann der leben?*

Az én hölgyem, úgy látszott nekem, meg volt elégedve e válaszzal. Hát Ön, tisztelt olvasónóm?

Gondolkodjek kérem e fölött; addig én azzal fe-

jezem be soraimat, hogy azon sok s hatalmas ösztökölközül, melyek az ember szívét mozgatják, annyira talán egy sem mozditja elő a *rosszaságot*, mint a — *gyűlölet*.

A bírágyszülheti a szorgalmat; az érzéki vágy létrehozhat — nemes gyümölcsöt, de a *gyűlölet* valóságos pusztító elem; s azor szívben, melyet az elfoglal, minden a mi nemes, nem föléll a világosságba, hanem lefelé a földre, a sötétségbe nő. És az Isten talán mindent megbocsát, csak nem a — *gyűlölet*!

Egy *elhamarkodott* szó megalapítja gyakran a gyűlöletet. Ha tehát ilyen szó esetleg ki is siklik szájunkból — *dühönkben*: ne nyugodjunk addig, míg fulánk-ját el nem távolítottuk s be nem heged a szív sebe. Mert ha dac s engesztelenség által vezelve, a tüzet tovább szítjuk: igen könnyen megeshetik, hogy lobogó lángjában hamuvá ég — saját boldogságunk is!

Cselkő József.

Lapszemle.

Az osztrák-németeken győzedelmeskedő, obstrukciós cseh képviselők mámorá szétáradt az európai szláv-ság között, de leginkább az újabban nyelbűtött csehtóbarátságot apólt tőfemberek estek tőle lázba. Sok szó esett róla a rendelkezésükre álló lapokban, hol a bekövetkehető folyományok egybevettét valószínűségeivel a csehek vezérszerepre jutását variálták.

A tótokat csak közvetve, obskurus kiváltások kilatásba helyezése által érintette ez az esemény s mégis eléje álltak a diadalszéknek — szolidaritásból.

De ennyivel szerénység lenne beérni. Az utánzat vagy eszükbe jutatta, hogy hiszen itt bősébol a szarnok magyar, nem volna-e lehetségés előbbni vele amúgy csehül (!) s legyőmőszölését megkezdeni egy energikus nyakonütéssel!

Hogy, hogy nem, csak sejteni lehet, de tény, hogy a magyar nemzeti hazafias törekvés, mely az egészséges nemzeti jellegben keresi az államtekintély és nagyság garanciáját, egészen más színben állt felültetve a határon túl, nevezetesen Németországban, s koholt vádakkal telt gyanúsítva a magyarsodás érdekében indított akció.

Az elhíntet mérges mag nyomban ki is kelt, ha igaz, hogy a »Leipziger N. Nachrichten« c. német lap olyanformán rólunk, a mint azt »Národnie Noviny« f. évi 71-ik száma örömmel kürtöli.

A N. N. e száma ugyanis »Lapszemlék« c. rovatában »Németek és magyarok« cím alatt cseket írja: »Bánfi exminiszterelnök, ki sovínista lovacskán szeretne felszökni a hatalomra, vad sovínista lapjának cikkeivel: a nemzetiségiek beolvastásáról a magyarságba, rossz vért szült Németországban.

Elégséges itt közölni a »Leipziger N. Nachrichten« cikkét, melyet az egész nagynémet és németnéppárti saját atveti. E cikk többek közt ezeket mondja: »Érdemes feljegyezni, hogy a magyarok veszedekett kirohadása, melyek első sorban a németek ellen irányulnak, csakis magyar lapokban fordulnak elő s megjelenésük rendszerint inkognitó a külföldnek és csak akkor nyer

A nemesi, illetve az általános ősszeírás Szklabinya várában történt meg 1684 július 26-án.

A főispán Br. Révay Imre őrségészenél fogva a felkelés alól felmentetik, de javadalmi után a megye zászlaja alá 4 lovas küld, gyalogsága pedig a vár s személyi védelmére otthon hagyatik a kurucok s kőbor katonák ellen.

Nagy bírtokosok:

A báró Révay családó a következő őrsügenszek íratnak össze: Br. Révay Zsigmond — a gyalogságnál hagyatik. Br. Révay Mihály, Br. Révay Ferenc és Farkas. Br. Révay Daniel özevgyének bírtoka után két lovas, az Osztrósis bírtok után 4 lovas, a gyalogság a vár védelmére hagyatik, a znió praepostság bírtoka után 9 lovas, a gyalogság a vár védelmére. A kőrmöci uradalom után 5 lovas s egy kúrós az érsékség bírtoka után 3 lovas, a gécy bírtok után 1 lovas.

A nemesi ősszeírása: Benicéről: Beniczyek 5, Tarnórol: 34 nemes. Szt.-Péterrol: David 7. Bisztrickáról: Lehoczky 6, Thomka 3, Kossuthrol: Kossuth 7. Felső-Zathursarol: Zathureczky 10. Alsó-Zathursarol: Zathureczky 6, David 5. Felső-Ruttkarol 31, Alsó-Ruttkarol: 67 nemes, Tomcsányból: Medved 3, György 3, Tomcsányi 5, Mikulavovich 1, Bagec 1, Zaborszky 1, Terany 1, Ferenczi 1, Bukovicszky 1. Szuchanyból: Huszár 2, Turanból: Újhelyi 1. Kerpelanból: Huszár 4. Stianvicskarol: Selessenyi 1.

Kurialis szellek: Benicrol 5, Szent-Péterrol 10. F. Zathursarol 9. Alsó-Zathursarol 19. Felső-Ruttkarol 8. Alsó-Ruttkarol 24. Tomcsányból 2.

Jobbágyság; (Parasztozok) Szklabinkarol: 39 és 4 szabadalmas, Stianvics-

karol 34. Podhragyrol 38. Kosszkarol 6. Nolesorol 16. Turanból 116. Szuchanból 134. Prieokparol 37. Szent-Martonból 94. Rjadekrol 18. Szabadalmas 6. Jahodnikrol 31. Bisztrickarol 34. Trebosztó 38. Deákfalva 8 és 2 szabadalmas.

A turoci nemesség kevés számban jelent meg, miért a fővezér gróf Palfy Károly a teplai táborból keltezett leveleiben tudatja a megyével, hogy a nemesség közüli csakis a magnások jelentek meg a megye zászlója alatt, jölehet a megye elhatározta, hogy hajlandó s kész a nemesi felkelésre, a gyalogság pedig otthon a rablók s az ellenség fekezésére.

Ennek dacára a kurialis nemesség otthon maradt, kézzel foghatólag bizonyítottan hütlenségét s ősszített kézzel névén a kurucok garardalkodásait. Ezen janyagságért a legutóbbi országgyűlés határozata értelmében nemesak büntetésre méltó, de királyi neheztelést vont magára. Miert intti a megyét — mely a felkelés érdekében a fővezér gondjaira bízott, hogy ez ügyben szigorúan járjon el, mert ebből szinlekedés (simulatio) s az ellenséghez való hűtlenség vonható le. Ha nem jár el a megye azonnal s a legszigorútabban, a helyettese alispán a törvény szabta büntetésben részesül s a kik nem akarnak személyesen felkenni, vagy a kurucokat üldözni, azok a törvény értelmében büntetendők, különben az egészért a helyettes alispán a felelős.

Csaprara tábornok Szt.-Kereszten táborozott. Ottani táborból intti a megyét, hogy miután kurucok Turóban különösen Turany környékén nagy számban vannak s ezt a megye nem jelentette be, ha jövöre ilyesmit elmulaszt s mindent a legpontosabban nem jelent be »nota infidelitatis incurrit«.

(Folyt. köv.)

tudomást a nagyvilág ezen diskietéi figyelmességéről, ha kivételesen valaki kegyes a magyar sajtó gyermekeit európai nyelvek segítségével vezeti a nagyvilágba.

Amde, ha egy nemzet ilyen érzelmeiket táplál a németekkel szemben, megdölgönd, milyen haszna van a németeknek a hármas szövetségből, melyet tulajdonképpen ők ütöttek nyélbe! Nem akarom fontolgatni tovább azt a kérdést, nem lenne-e hébe-hóba időszerű *érezékeny intést küldeni Berlinből Budapestre*, hogy valamilyen módon ott fel ne fuvalkodjanak és észrevegyék, miszerint a magyar kétszínűség megfigyeltetik és hogy mily becsesel ruházzák fel a magyarok a hármas szövetséget!

Hízen a »Pesti Hírlap« is beismerte a delegáció alkalmával, hogy az egész magyarság egyetért a hármas szövetség politikájával és hozzá való viszonyával, mert »a nemzetiségi egység megteremtésének és a magyar nemzeti állam megalakításának problémáit« ilyen védnökség mellett legkönnyebben lehet megoldani. Magyarország azt van tehát szüksége a német védelmére, hogy annál könnyebben megsemmisíthesse a német életet. — Az a hivatalos magyar politika magya, és az egész magyar államcsz tíkka, hogy a maga bel- és külpolitikáját oly harmonikus viszonyba tudja összeegyeztetni. És a kik mégis kételkedtek a magyar-barátság becseről, az nézze meg magának Európa nyelvi térképét és elmélkedjék, hogy a német tartományi politikának nem akadna-e feladata ott a távoli keleten...?

Vagy csak mi németek legyünk rövidlátók? Hat erről a német rövidlátóságról kár beszélni. Ők elég élelmek, Bizonyit mellette »Der Drang nach Osten«, a német eszár palesztinai útja és minden, a mi ezzel összefügg.

A magyarok bizonyosak lehetnek a felől, hogy előbb vagy később illetékesebben megfogják érezni a németek kelet felé való terjeszkedésének következményeit.

De a ki nem hallgat a jó tanácsra, azon nem is segíthet senki. Díesőség — falánkságtól nem látják a veszedelmet, mely a németek részéről és csakis ezektől fenyegeti őket!

Ime ez a tót atyankfialtól sugalmott állítólagos német kifakadás, melynek végén ő jóakaróin sajnálják esztelen romlásba rohanásunkat. De mennyire van kihagyva a magyarokat becsmérelő pletyka! Hiszen a zöld szászokkal sem boldogulunk a törvényszabta határok közt, nem hogy ráérnénk felállni a nagy német birodalmat. De a felvetett hullamok elurilják az áramlat eredetét. A magyarnak sohse jutott eszébe állítani ilyen kanibálást másról és a német lapot is, ha tényleg így írt, — csak tencidózus besúgók vezették felre

HIREINK.

— Személyi hír. Grunmich Géza kir. tanácsos pénzügyigazgató, a mult napokban Turóc-Szt.-Mártonba érkezett, hol mint a vármegyei legyelmi bizottság elnöke működik.

— Hivatal-vizsgálat. Wolff Henrik, a beszercebányai pénzügyigazgatási szamvevőség főnöke a mult heten megvizsgálta a helybeli kir. adóhivatali pénztárat és ügykezelését, mely alkalommal a tapasztaltak fölött meglegedését fejezte ki.

— Kérelm. A F. M. K. E. turóc-megyei választmányának vidéki tagjait tisztelettel kérem: kegyeskedjenek tagsági díjaikat hozzám minelőbb beküldeni.

Fehér János
választmányi pénztáros.

Clair Vilmos, a F. M. K. E. titkára, június hó 25-én Turóc-Szt.-Mártonba érkezett, hogy a turóc-megyei választmány vezetivel s a magyar társadalom néhány tagjával — a mennyire a rendelkezésére állott idő rövidsége engedte — megismerkedhessen. E célból első ízben felkereste a választmány elnökségét, azután lapunk f. szerkesztőjét, a kitől részben mint hírlapiról, részben mint a választmányi pénztárosától kért és nyert tájékozódást a megye kulturális viszonyairól, majd f. szerkesztőnk kalauzolására mellett több helyütt látogatásokat tett. E látogatások folyamán szerkesztőnk felhívta a titkár figyelmét a Turóc-megyei Jókóny Nőegyletre s annak buzgó elnökére: Fekete Miklósné úrnő öngyászására is, a kit szintén meglátogatott. Másnap, június 26-án, szerkesztőnk kíséretében Znióvárjára utazott az ottani egyesületi óroda megtekintése végett. Az óroda beható megvizsgálása után az óvodának meglegedését fejezve ki a tapasztaltak felett, a déli vonatlat Várnára utazott. Felesleges említenünk, hogy a titkár ezen utazásai nagy előnyére fognak szolgálni annak a gazdaságos ügynek, a melynek vezetésére vállalkozott.

— Jegyző-választás. A ruttkai körjegyzői állásra a június hó 30-án megejtett választás alkalmával Keveiczky Kálmán mosóczi körjegyző választatot meg egyhanglág.

— Nyári mulatság. A ruttkai főműhely munkásai a Ks.-Od. vasut utajdonát képző ligetben f. é. július 1 én nyári mulatságot rendeznek. Belépti díj: urak részéről 1 korona. Erre a kedvesnek s látványokban gazdagnak ígérkező mulatságra felhívjuk városunk

közönségének figyelmét, nagyon ajánlhatjuk azonban megynék tavolabbi részün lakó olvasóink figyelmébe is.

B. Polgar Gyula imitator előadása. Már az elevidei szivartgott jó hírekől feltételeztük, hogy B. Polgar Gyula jellemkomicus ritka élvezetes esét fog nekünk nyújtani. S várakozásunkban nem is csalódunk, mert a magyar olvasókörben f. hó 26-án megtartott előadása a közönség igényeit: teljessen kielégelte. Némely száma valóságos tapsvihart idézett elő s talpraesett mókával, kellemes előadó modorával a közönség figyelmét lebilenselte s mondhatni szakadatlan kacagásra bírta. Nagy tetszést aratott előadása nagyobb közönséget is megérdemelt volna.

— Búcsúestély. A znióvárjajai áll. tanítóképzőintézet 15 végző növendéke f. hó 23-án táncmulatsággal egybekötött búcsúestélyt rendezett, a mely minden tekintetben kitűnően sikerült. A tanári testület s nagy számú vendégsereg jelenlétében búcsúztak el az intézettől a már okleveles ifjak. A mulatság tiszta jövedelméből 200 koronás alapítványt tettek a lelkes fiúk az intézet önképzőköré javára. A nemes célra felülkísztette: Dr. Rimelyi Károly püspök úr 10 koronát, Akantisz Rezső erdőmester úr, Egner Adóf és Párvy Endre 3—3 koronát Fogadják ügyök, mint a jelenvolt vendégek a rendezőség legszivelesebb közönszétét.

— Bizonyítványok kiosztása. A helybeli állami polgári fiú- és leányiskola növendékei június hó 28-án kaptak ki bizonyítványukat s ezzel az impozáns iskola épület kapui be is zárdtak. Az az ötszáz növendéket számláló ifjú sereg, mely a várost benépesítette, immár egészen eltűnt; otthonába tért vissza. a hol a szerető szülők karjai közt pihenik ki az iskolai év fáradsálmait.

— Eljegyzés. Komenda István vállalkozó eljegyezte Szucsánban draskóczi Krasznecz Emma kisaszonny.

— Julialisok. E héten Priekópán rendez az ottani tűzoltóság julialiszt. — A mult héten pedig Jezernicen tartotta az ottani környékbeli tűzoltóság rendes évi junialiszt, melyen előkelő közönség is részt velt s Turóc-Szt.-Mártonból is rándultak le többen.

— Elvezett kulcsok. A helybeli kir. adóhivatalnál a mult évben egy ember Wertheim-kaszába illő kulcsokat veszített el, s miután a hivatal a kulcsok tulajdonosának kiletét nem bírta felderíteni, ennélfogva e lap útján figyelmeztetik az illetőt, hogy a kulcsok átvétele végett a kir. adóhivatalnál jelentkezzék.

A matica restaurálása. Az állami hivatalok új otthonául szolgáló Matica épület építési munkálatai serényen folynak. A jobb oldali szárny már majdnem teljesen fel van építve s nemsokára kezdik a baloldali szárny építést, mely eddig a régi épületnek részleges bontása folytán visszamaradt. — Az építési munkalatoknál 70 ember van foglalkoztatva. Az építési Jendrassik Jenő főmérnökön kívül Holesch Hugó építőmester vezetése alatt áll.

— A zónatarifa reformja lekerült a upairendről; életbe léptetésre a kereskedelmi miniszter elhalasztotta bizonytalan időre. Eredetileg július 1-én akarta életbe léptetni, aztán az a hír merült fel, hogy augusztus 1-én, de most már ez a határnap sem tartható be, mert az új tarifa a 18, 19, és 20. zónában felemeli a díjtélt, emelést pedig hat héttel előbb közzé kell tenni, ami eddig nem történt meg. Az elhalasztás oka az, hogy a miniszter — bár nem csak fiskális szempontok lebögnék a tarifa változásánál szeme előtt — attól tart, hogy a kis- és közep-tavolságokban leszállított tarifa az államvasut bevételeit nagyon is megintatná, mert a mérséklt mintegy 6 millió koronával csökkenené a személyszállítás jövedelmességét s ezt a veszteséget csak nagyon mérsékeltlen pótolná a 18—20. zóna tari fajanak emelése.

— Képes-levelező-lapok. Sz. chán Pal turóc-sztlmártoni fényképszín igen szép felvételeket eszközölt a felvidéki gyönyörű tájkairól, népviseletről, foglalkozásáról, váromjairól... s ezekről a felvételekről jól sikerült fénynyomatul levelező-lapokat készített fel hazai iparos által. E levelező-lapok már magukban is vére értékek bírnak, mert megismertetik a felvidéket; de érdemesek arra is, hogy belőlük a felvidéki kedvelői lassankint egy értékes kollektiót gyűjtsenek. A levelező-lapok olcsók, a mennyiben darabonként 8 fillérjélt kaphatók, (100 darab 6 koronáért) magánál Sochán Palnál, továbbá Moskóczi Ferencné és Gasparik turóc-szent-mártoni papir- és könyvkereskedőknél.

— Marczali Henrik kiűnő tudósunk szerkesztésében megjelenő Nagy Képes Világörténet IV. köteté hagyta most el a sajtót. A kötet a második kötet résznek, a középkornak első köteté, s a nép-vándorlás korával és az iszlámval foglalkozik. A népvándorlás történetét egy jönevű akadémiukunk, az ismert író, Borovszky Samu dr. írta, széleskörű tanulmányok alapján Borovszky — mint az Előszóban maga írta — már vagy húsz éve foglalkozik a történettudománnyal, és pedig különösen a népvándorlás korával. E nagy művében eddig szétszórta megjelent kisebb tanulmányait is összefogja, s a gazdag anyagot áttekinthető módon csoportosítja. Különös előnye a könyvnek kellemes, vonzó stílusa és a sok szép illusztráció, melyek elarasztiák a 680 oldalnyi könyvet. A szövegek képen kívül vagy 100 külön melléklet is van benne, a leghíresebb sírleletek, múzeumok őskori emlékei, fontos oklevelek, codexek érdekes lapjainak másolatai stb. Az utóbbiaknál a szöveg latin olvasása és magyar fordítása is ott van hártyalapon. Külön és meg kell dicserünk a ritka szép színes képeket. Minthogy a népvándor-

lás hullámai miad átcsapódtak hazánkon, természetes, hogy a könyv tele van magyar vonatkozással. Goldziher Ignác, a nagyhírű orientalista, ugyane kötetben remek kis essayt nyujt az iszlámról. E cikk alighanem idegen nyelveken is meg fog jellenni, mert Goldzihernek még minden munkáját lefordították angolra és németre. Ebben az essayben pedig széleskörű szakuttatásainak összefoglalását nyujta — A kötet ára díszkötésben csak 8 ft. Kapható — részleltetésre is — Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságánál, (Budapest, Üllői-út 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

— Az olasz bor behozatalának megnehezítését, vagy teljes megállítását kéri Nagyvárád város közönsz, a kormánytól és kérelmének támogatására körirathat hivta fel az ország valamennyi törvényhatóságát.

— A hazálótók ellen. A bácsmegeyi kereskedők mozgalmat indítottak, hogy a kormány szüntesse meg azokat a visszásságokat, melyek a tót hazalók rég elavult jogaiból éves magyarzatok folytán keletkeztek.

— Kis Lap. A Forgó bácsi Kis Lapja, ez a legrégibb képes gyermekújság, ma már nélkülözhetlen segédkező a gyermeknevelés körül. Sok tanulságos, szórakoztató olvasmányal, színes képpel, hétről-hétre beköszönő a családhoz gyönyörűséget szerezve szülőknek, gyermekeknek egyaránt. Az előfizetési ár oly csekély, hogy mindenkinek módjában van ennek a kiűnő gyermekújságnak a tartása. Előfizetési ár egy negyedévt 2 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. Cím: Kis Lap kiadóhivatal, Budapest, Kerepesi-út 54.

N y i l t t é r .

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk.

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendeltetik, — fekete, fehér és színes, 45 krtól 14 ft 65 krt méterenként Mindenkinék postábr és vamentesen hazhoz szállítva! Mintak postafordulók küldetnek. Henneberg G. selyemgyáros, ^{es. és kir. udvari szállító} Zürichben

Felvidéki

Képes levelező lapok

(tűjképek és népviseletek)

kitűnő fototipikus kivitelben

kiadja

SOCHÁN PÁL

Turóc-Szt.-Mártonban.

Ára 100 drb 6 kor., egyenkint 8 fillér.

T á j k é p e k :

1. sz. Turóc-Szt.-Márton. A város látképe.
2. " " " " A városház és megyeház.
3. " " " " Megyei kórház és Bulla villája.
4. " " " " Sztéter.
5. " " " " Állami tanintézetek.
6. " " " " Fűtér.
7. " " " " Sűrűföze.
8. " " " " Znióvárjaja. Állami tanítóképzőintézet.
9. " " " " Felső templom és járásbíroság.
10. " Mosóc. A város látképe.
11. " " " " Bv. iskola és templom.
12. " " " " Bátor Révay kastélya.
13. " " " " Rutika Állami épület.
14. " " " " Főműhely.
15. " " " " Ks. Od. vasút fűtőháza.
16. " " " " Telepítvényi házak és m. á. v. fűtőház.
17. " " " " a) Ks.-Od. v. főműhelyi iroda és tanoncz-iskola.
18. " " " " b) M. kir. állami tanintézetek.
19. " " " " a) Postahivatal.
20. " " " " b) Szálloda.
21. " " " " Sztrecsnóvára (Trencsén m.)
22. " " " " Kilitás Strecsnóváráról.
23. " " " " Sztrecsnói völgy.
24. " " " " Óvár (Trencsén m.)
25. " " " " Blaticza vára (Turóc m.)
26. " " " " Alsó Rutika.
27. " " " " Králováni völgyben.
28. " " " " Alsó-Kubin (Árva m.)
29. " " " " Trencsén vára.
30. " " " " Suttói sziklák (Turóc m.)
31. " " " " Králováni hidak (Árva m.)
32. " " " " Árva vára.
33. " " " " Liptó-Szt.-Miklós. A város látképe.
34. " " " " Fűtőza.
35. " " " " Ev. templom.

Tót népviseletek:

25. " Népviselet Püstyében. (Nyitra m.)
26. " Népviselet Püstyében. (Nyitra m.)
27. " Leány Bosacón (Trencsén m.)
28. " Leány Kis-Stankócon (Trencsén m.)
29. " Aratók Pónikon (Zólyom m.)
30. " Nemes N. Podhrágyon (Trencsén m.)
31. " Leány és nő Cerón (Hont m.)
32. " Leány és leány Bosacón (Trencsén m.)
33. " Kendertrőzők Pónikon (Zólyom m.)

